

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Број: 03-02-6-4030-2/24
Сарајево, 6.6.2024. године

Б

BOSNA I HERCEGOVINA ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO:		11-06-2024	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02	1E-1	1146	24

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Парламентрна скупштина БиХ

ПРЕДМЕТ: Консолидовани годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле у институцијама Босне и Херцеговине за 2023. годину

Поштовани,

Савјет министара БиХ, на 49. сједници, одржаној 20.05.2024. године разматрио је и усвојио Консолидовани годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле у институцијама Босне и Херцеговине за 2023. годину, са предложеним закључцима. У складу са наведеним закључцима, Министарство финансија и трезора задужено је да Консолидовани извјештај упути Парламентарној скупштини БиХ у даљу процедуру.

С тим у вези, у прилогу вам достављамо Консолидовани извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2023. годину ради уврштавања на дневни ред сједница оба дома Парламентарне скупштине БиХ.

С поштовањем,

МИНИСТАР
Др Срђан Амиџић

Прилог:

- Консолидовани годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ за 2023. годину
- Закључци Савјета министара БиХ;
- Мишљење Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ
- Мишљење Сектора за буџет Министарства финансија и трезора БиХ

Доставити:

1. Наслову,
2. а/а

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА
CENTRAL HARMONIZATION UNIT

KONSOLIDIRANI GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O
SISTEMU FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE
U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2023. GODINU

Sarajevo, april 2024. godine

Sadržaj

	SAŽETAK _____	2
1.	UVOD _____	7
2.	PROCJENA SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE U INSTITUCIJAMA BiH U 2023. GODINI _____	11
2.1.	Aktivnosti koje je CHJ MFiT BiH realizirala u 2023. godini _____	11
2.2.	Procjena stanja u oblasti FUK-a u institucijama BiH _____	15
2.2.1.	Kontrolno okruženje _____	16
2.2.2.	Upravljanje rizicima _____	23
2.2.3.	Kontrolne aktivnosti _____	25
2.2.4.	Informacije i komunikacije _____	29
2.2.5.	Praćenje i procjena sistema FUK-a _____	30
3.	REALIZACIJA STRATEGIJE RAZVOJA SISTEMA INTERNIH FINANSIJSKIH KONTROLA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2020-2025. GODINU I MJERA IZ GODIŠNJEG OPERATIVNOG AKCIONOG PLANA ZA REALIZACIJU STRATEGIJE ZA 2023. GODINU _____	32
4.	ZAKLJUČAK _____	37
5.	PRILOZI _____	39

REZIME

U skladu s članom 33f. stav (2) tačka h) Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: CHJ MFiT BiH) ima obavezu sačinjavati i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine dostavljati konsolidirani godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine.

Svrha konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole (u daljnjem tekstu: FUK) u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) je informiranje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o stepenu uspostavljanja, napretku, stanju i aktivnostima koje su u izvještajnom periodu realizirane u oblasti razvoja sistema internih finansijskih kontrola, kao i o planovima za budući razvoj sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH.

Obaveze, odgovornosti i rokovi u vezi s izradom konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i izradom i dostavljanjem godišnjih izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole institucija BiH detaljnije su uređeni Pravilnikom o godišnjem izvještavanju o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH, broj 03-1-02-2-302-1/15 od 17. 9. 2015. godine. U skladu s članom 4. ovog pravilnika sve institucije imaju obavezu do 15. februara tekuće godine CHJ MFiT BiH dostaviti godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za prethodnu godinu. Konsolidirani godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu deveti je konsolidirani izvještaj koji je CHJ MFiT BiH pripremila i dostavlja Vijeću ministara BiH.

Godišnje izvještaje o sistemu FUK-a za 2023. godinu dostavilo je 78 od 79 institucija BiH. Godišnji izvještaj o sistemu FUK-a nije dostavila Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH.

Parlamentarna skupština BiH dostavila je godišnji izvještaj nakon što je CHJ MFiT BiH obradila ostale dostavljene izvještaje, te godišnji izvještaj Parlamentarne skupštine BiH nije mogao biti uzet u obzir prilikom izrade Konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu.

Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH (BHANSA) nije dostavila CHJ MFiT BiH ni jedan godišnji izvještaj o sistemu FUK-a. Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH nekoliko puta se pisanim putem obraćala CHJ MFiT BiH navodeći da se odredbe Zakona o finansiranju institucija BiH ne odnose na njih i da Agencija nema obavezu uspostavljati sistem FUK-a u skladu sa spomenutim zakonom. U skladu s odredbama člana 2. stav (2) tačka b) i aa) Zakona o finansiranju institucija BiH institucije Bosne i Hercegovine su institucije koje se finansiraju iz budžeta institucija BiH, regulatorni organi, javna preduzeća i institucije na koje se odnosi Zakon o internoj reviziji institucija BiH. Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH uspostavlja funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i svake godine CHJ MFiT BiH dostavlja godišnji izvještaj interne revizije. S obzirom na to da interna revizija vrši nezavisnu, stručnu i sistematsku procjenu sistema

finansijskog upravljanja i kontrole, što uključuje reviziju svih funkcija i procesa poslovanja i uspostavljenih kontrola, stav CHJ MFiT BiH jeste da razvoj i uspostavljanje FUK-a u skladu s propisima iz ove oblasti za Agenciju treba biti prihvatljivo i korisno prvenstveno za rukovodstvo Agencije.

Prilog 1: Lista institucija BiH koje su dostavile godišnji izvještaj o sistemu FUK-a za 2023. godinu

U ovom prilogu navedene su institucije BiH koje su dostavile godišnji izvještaj o sistemu FUK-a za 2023. godinu, s datumima njihovog dostavljanja.

Prilikom pripreme i izrade godišnjih izvještaja i Konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a za 2023. godinu nastupile su određene nepredviđene okolnosti zbog kojih priprema i dostavljanje izvještaja nisu bili mogući u rokovima propisanim Pravilnikom o godišnjem izvještavanju o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH. Naime, tri posljednja konsolidirana godišnja izvještaja o sistemu FUK-a kreirana su uz pomoć *PIFC* aplikacije. *PIFC* aplikacija je namijenjena za izvještavanje i praćenje razvoja sistema FUK-a i interne revizije, a implementirana je kroz projekt tehničke podrške „Unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru u Bosni i Hercegovini“, kojeg je finansirala Evropska unija. Dvanaestog februara 2024. godine došlo je do prekida u funkcioniranju *PIFC* aplikacije, što je korisnike iz institucija BiH onemogućilo da kroz Aplikaciju dostave godišnje izvještaje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije za 2023. godinu u propisanom roku. Problem u funkcioniranju *PIFC* aplikacije nastupio je zbog nedostatka prostora na serveru Ministarstva finansija i trezora BiH, na kojem je smještena *PIFC* aplikacija. Zbog tehničkih problema u radu *PIFC* Aplikacije CHJ MFiT BiH je 15. 02. 2024. godine donijela Odluku, broj: 01-1-02-2-107-1/24, kojom su rokovi za dostavljanje godišnjih izvještaja o sistemu FUK-a i godišnjih izvještaja jedinica interne revizije za 2023. godinu produženi do 1. marta 2024. godine. Kako problem u funkcioniranju *PIFC* aplikacije do tada nije riješen, CHJ MFiT BiH je donijela Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o produženju rokova za dostavljanje godišnjih izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i izvještaja jedinica interne revizije institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, broj 01-1-02-2-107-3/24, kojom je rok za dostavljanje godišnjih izvještaja produžen do 11.03.2024. godine. Spomenutom odlukom institucije BiH zadužene su da Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine godišnje izvještaje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu dostave na obrascu godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu u *word* formatu.

Podsjećamo da je *PIFC* aplikacija softverska aplikacija za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole, izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i efikasno upravljanje procesom interne revizije i izvještavanje o aktivnostima interne revizije, a sve u skladu s Međunarodnim standardima interne revizije u javnom sektoru u BiH. *PIFC* aplikacija je nastala kao jedan od izlaznih rezultata projekta „Unapređenje sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru u BiH“, koji je finansiran od Evropske unije. *PIFC* aplikacija omogućava institucijama BiH da na jednom mjestu imaju evidentirane sve bitne elemente za uspostavljanje, razvoj, praćenje i izvještavanje o sistemu FUK-a kao što su mape poslovnih

procesa, registri rizika i godišnji izvještaji o sistemu FUK-a. CHJ MFiT BiH u *PIFC* aplikaciji ima dostupne i automatski obrađene podatke za pripremu konsolidiranih godišnjih izvještaja o sistemu FUK-a. U skladu s Pravilnikom o korištenju Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u institucijama BiH zaposleni u CHJ MFiT BiH, koji imaju pristupne podatke za *PIFC* aplikaciju, imaju mogućnost uvida u podatke koje institucije BiH evidentiraju u Aplikaciju bez mogućnosti izmjene unesenih podataka. Izuzetak su četiri institucije BiH na čiji zahtjev, a u svrhu zaštite podataka, zaposlenima u CHJ MFiT BiH nije omogućen uvid u mape poslovnih procesa i registre rizika tih institucija. To su sljedeće institucije BiH:

- Obavještajno-sigurnosna agencija BiH,
- Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH,
- Visoko sudsko i tužilačko vijeće i
- Uprava za indirektno oporezivanje.

Napominjemo da zaposleni u CHJ MFiT BiH, koji imaju pristupne podatke za *PIFC* aplikaciju, imaju mogućnost uvida u obrasce godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a za sve institucije BiH.

Obrazac godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a za 2023. godinu sadrži 176 pitanja koja su grupisana prema komponentama *COSO* okvira, odnosno prema standardima internih kontrola u institucijama BiH. Institucije BiH popunjavaju obrazac godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a na način da na pitanja odgovaraju sa: „Da“, „Ne“ ili „Nije primjenjivo“. Radi upoređivanja stanja u oblasti FUK-a u narednoj tabeli prikazani su odgovori na pitanja iz obrasca godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a u posljednje dvije godine, prema komponentama *COSO* okvira.

Komponenta <i>COSO</i> okvira	2022. godina			2023. godina		
	Da	Ne	Nije primjenjivo	Da	Ne	Nije primjenjivo
Kontrolno okruženje	66,94	28,58	4,48	65,10	29,54	5,36
Upravljanje rizicima	63,80	33,88	2,32	64,06	27,33	8,61
Kontrolne aktivnosti	59,98	14,22	25,80	57,11	15,74	27,15
Informacije i komunikacije	67,26	25,31	7,43	67,95	24,23	7,82
Praćenje i procjena sistema	25,12	19,23	55,65	40,40	21,80	37,80

Napominjemo da se podaci odnose na različit broj izvještaja koji su obrađeni u 2022. i 2023. godini. Podaci za 2022. godinu odnose se na izvještaje 74 institucije, a podaci za 2023. godinu na izvještaje 77 institucija BiH.

Uvidom u godišnje izvještaje institucija BiH o sistemu FUK-a za 2023. godinu uočeno je da postupak mapiranja poslovnih procesa i formiranja registara rizika još nije završen u svim institucijama BiH. Podsjećamo da se ove aktivnosti u institucijama BiH provode od 2015. godine.

Institucije su u obavezi formirati registre rizika i mape poslovnih procesa u skladu sa Standardima interne kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 61/14), Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu u institucijama Bosne i

Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 98/14) i Smjernicama za upravljanje rizicima u institucijama Bosne i Hercegovine – Verzija 2 („Službeni glasnik BiH“, broj 84/20). Mapiranje poslovnih procesa i formiranje registara rizika su prethodne radnje za unapređenje i razvoj sistema internih kontrola.

Popisivanje procesa i izrada mape poslovnih procesa zahtijevaju jasno definiranje ciljeva procesa, utvrđivanje aktivnosti koje se provode, odgovornosti za provođenje aktivnosti, te pregled postojećih kontrola za svaki poslovni proces. Mapiranje procesa u instituciji rezultirat će davanjem cjelovite slike o načinu na koji institucija ostvaruje svoje poslovne ciljeve. Nakon što se utvrde ciljevi pojedinih poslovnih procesa potrebno je utvrditi rizične događaje koji mogu ugroziti realizaciju ciljeva. Nakon ovih, prethodnih radnji, institucije provode aktivnosti na razvoju i unapređenju sistema internih kontrola kroz procjenu adekvatnosti postojećih kontrola, njihovo ažuriranje, uvođenje novih kontrola i praćenje njihove dosljedne primjene.

S druge strane, određeni broj institucija BiH svoje aktivnosti na razvoju sistema FUK- završava formiranjem odgovarajućih registara, mapa i evidencija. U tim slučajevima sistem FUK-a se od strane institucija tih BiH shvata kao administrativna obaveza koja predstavlja dodatno opterećenje u radu. Ovakav pristup proizlazi iz toga što: rukovodstvo i zaposleni ne raspolažu potpunim i tačnim informacijama o sistemu FUK-a, svijest o koristima i prednostima razvoja sistema FUK-a još nije na zadovoljavajućem nivou, te je nedovoljan broj zaposlenih uključen u obuke iz oblasti FUK-a.

Postoji određeni broj institucija Bosne i Hercegovine koje su u značajnoj mjeri unaprijedile sistem internih kontrola i predstavljaju pozitivne primjere upravljanja finansijskim sredstvima, imovinom, prihodima i rashodima u odnosu na ostale institucije. Kod ovih institucija rukovodioci pružaju podršku za razvoj sistema internih kontrola.

Nakon analize i obrade podataka iz godišnjih izvještaja institucija BiH CHJ MFiT BiH sačinjava konsolidirani godišnji izvještaj o sistemu FUK-a koji putem Ministarstva finansija i trezora BiH dostavlja Vijeću ministara BiH.

U okviru svake komponente metodološkog okvira za razvoj FUK-a u konsolidiranom godišnjem izvještaju CHJ MFiT BiH daje preporuke institucijama BiH za unapređenje sistema FUK-a, s tim da se posebna pažnja institucijama BiH skreće na sljedeće:

- primjenu propisa koje je donijela CHJ MFiT BiH,
- realizaciju preporuka CHJ MFiT BiH iz konsolidiranih godišnjih izvještaja o sistemu FUK-a za prethodne godine,
- realizaciju preporuka Vijeća ministara BiH koje se odnose na uspostavljanje i unapređenje sistema FUK-a u institucijama BiH,
- realizaciju preporuka Ureda za reviziju institucija BiH i
- realizaciju preporuka jedinica interne revizije.

Uvidom u godišnje izvještaje institucija BiH o sistemu FUK-a za 2023. godinu uočeno je da ne postoje značajne razlike u stepenu uspostavljenosti sistema FUK-a u odnosu na 2022. godinu. Detaljniji podaci o stanju, unapređenju i razvoju FUK-a prikazani su u Konsolidiranom godišnjem izvještaju o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2023.

godinu. Izvještaj sadrži uvodna obrazloženja, procjenu sistema FUK-a u institucijama BiH, rezultate analize godišnjih izvještaja institucija i preporuke za unapređenje sistema FUK-a.

Prilog 2: Pregled preporuka CHJ MFiT BiH za unapređenje sistema FUK-a po komponentama COSO okvira

1. UVOD

Oblast interne finansijske kontrole u javnom sektoru (u daljnjem tekstu: *PIFC*) predstavlja jednu od reformskih oblasti u kojoj je BiH dužna uskladiti zakonodavni okvir i prakse s dobrim praksama i regulativama koje preporučuje Evropska komisija (u daljnjem tekstu: EK). Pojam i koncept *PIFC-a* u javnom sektoru razradila je EK kao pomoć u razumijevanju i primjeni dobro razvijenih i efektivnih sistema kontrole u procesu pridruživanja Evropskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU).

Cilj *PIFC* sistema je osiguranje efikasnog i ekonomičnog načina upravljanja sredstvima iz budžeta, kao i sredstvima EU, dok okvir *PIFC-a* čine tri stuba:

- finansijsko upravljanje i kontrola,
- funkcionalno nezavisna i decentralizirana interna revizija i
- Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH kao upravna organizacija Ministarstva finansija i trezora BiH.

Uspostavljanje i razvoj *PIFC-a* je obaveza Bosne i Hercegovine koja je utvrđena članom 90. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne, i BiH, s druge strane. Uspostavljanje *PIFC* sistema zasniva se na međunarodnim standardima i to Standardima za profesionalnu praksu interne revizije, izdatih od Instituta internih revizora, Smjernicama za internu kontrolu u javnom sektoru Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija i Standardima interne kontrole EK.

Zakon koji uređuje oblast FUK-a u institucijama BiH je Zakon o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 61/04, 27/08, 19/09, 42/1287/12, 32/13 i 38/22). Ovim zakonom finansijsko upravljanje i kontrola definirano je kao „sveobuhvatan sistem politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovodilac institucije. Sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i pruža razumno uvjeravanje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način“.

Za koordinaciju uspostavljanja i razvoja *PIFC-a* u institucijama Bosne i Hercegovine nadležna je CHJ MFiT BiH, koja je osnovana Odlukom Vijeća ministara BiH broj 113/09 od 8. 6. 2009. godine („Službeni glasnik BiH“, br: 44/09 i 48/18).

CHJ MFiT BiH je u oblasti FUK-a nadležna za pripremu zakona i podzakonskih akata iz oblasti FUK-a, pripremu i ažuriranje strateških dokumenata i smjernica iz oblasti FUK-a u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima, standardima interne kontrole, praksama i propisima u EU, praćenje primjene propisa iz oblasti FUK-a, za definiranje sadržaja programa obuke i koordinaciju programa obuke, procjenu kvaliteta sistema FUK-a, propisivanje forme godišnjeg izvještaja, postupaka i rokova izvještavanja o ovom sistemu, izradu konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a i njegovu procjenu.

FUK se odnosi na finansijske i nefinansijske aspekte poslovanja institucije, provodi se u svim organizacionim jedinicama i obuhvata sve resurse, uključujući i strane fondove.

Za razvoj kvalitetnog sistema FUK-a važno je osigurati sistemski pristup i razumijevanje kontrola od strane rukovodstva i svih zaposlenih u institucijama BiH. Sistemski pristup i

razumijevanje kontrola podrazumijevaju razumijevanje metodološkog okvira, odnosno svih komponenti sistema FUK-a i aktivnosti i postupaka koje institucije provode poštujući zakonske i podzakonske propise, te uvažavajući specifičnosti svojih institucija.

Unapređenje i razvoj sistema internih kontrola obaveza je svih institucija BiH. Obaveza je, kako je već navedeno, proizašla iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Zakona o finansiranju institucija BiH i podzakonskih akata iz oblasti FUK-a koje je donijela CHJ MFiT BiH. Poglavlje 32 - Finansijska kontrola iz Upitnika EU značajnim dijelom se odnosi na uspostavljanje i razvoj sistema internih finansijskih kontrola.

U skladu s članom 33f. stav (2) Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine CHJ MFiT BiH je donijela sljedeće podzakonske akte iz svoje nadležnosti, a koji se odnose na FUK (navedeno hronološki):

- Standarde interne kontrole u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 61/14),
- Priručnik za finansijsko upravljanje i kontrolu u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 98/14),
- Smjernice za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 29/15),
- Pravilnik o godišnjem izvještavanju o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 77/15),
- Smjernice za razvoj upravljačke odgovornosti u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 26/20),
- Smjernice za upravljanje rizicima u institucijama BiH - Verzija 2 („Službeni glasnik BiH“, broj 84/20),
- Pravilnik za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 22/22) i
- Pravilnik o korištenju Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 21/22).

Pored navedenog, zakonskim i podzakonskim aktima uređena je i koordinacija centralnih harmonizacijskih jedinica u BiH. Koordinacija se vrši putem Koordinacionog odbora centralnih jedinica za harmonizaciju (u daljnjem tekstu: KO CJH) kojeg čine rukovodioci Centralne jedinice za harmonizaciju Ministarstva finansija Republike Srpske, Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija/financija i Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

U skladu s članom 33d. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, za uspostavljanje i razvoj sistema FUK-a odgovoran je rukovodilac institucije. Članom 33e. istog zakona definirano je da rukovodioci institucija mogu prenijeti ovlaštenja za uspostavljanje, održavanje i ažuriranje sistema FUK-a na druge zaposlene u instituciji, čime ne prestaje njihova krajnja odgovornost.

Delegiranjem ovlaštenja i odgovornosti postiže se uključivanje u uspostavljanje i razvoj FUK-a rukovodilaca na nižim nivoima upravljanja u odnosu na procese koji se provode u organizacionim jedinicama kojima oni rukovode. Prenošenjem ovlaštenja se jasnije i

konkretnije uređuje odgovornost rukovodilaca organizacionih jedinica za realizaciju ciljeva i trošenje i kontroliranje budžetskih sredstava.

Ovlaštenja i odgovornosti, zadaci i obaveze izvještavanja o ostvarenju ciljeva za svaki dio organizacione strukture trebaju biti jasno definirani u pisanom obliku, a zaposleni moraju biti upoznati sa njima. Rukovodioci na svim nivoima upravljanja moraju biti svjesni da upravljanje, odnosno donošenje odluka podrazumijeva finansijske učinke za koje su odgovorni, a u skladu s tim odgovorni su i za finansijsko upravljanje i kontrolu.

CHJ MFiT BiH procjenu sistema FUK-a vrši pripremom konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a u institucijama BiH. Praćenje sistema FUK-a se, osim izradom konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu FUK-a u institucijama BiH, vrši još i stalnim praćenjem i provođenjem funkcije interne revizije.

Važnu ulogu u praćenju primjene propisa i preporuka nadležnih institucija iz oblasti FUK-a ima i potpisivanje obrasca Izjave o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, koji institucije BiH dostavljaju Ministarstvu finansija i trezora BiH uz godišnji izvještaj o izvršenju budžeta. Rukovodioci institucija BiH, u skladu s članom 22a. stav (2) Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, obavezni su uz godišnji izvještaj o izvršenju budžeta dostaviti obrazac Izjave o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije Ministarstvu finansija i trezora BiH. Potpisivanjem Izjave o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije rukovodioci potvrđuju da su:

- realizirali ciljeve utvrđene programom rada institucije za prethodnu godinu,
- osigurali namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje budžetskih sredstava,
- osigurali ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u instituciji.

Bitnu ulogu u praćenju sistema FUK-a ima i Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine koji, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH, osigurava nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, o korištenju resursa i upravljanju državnom svojinom od Vijeća ministara BiH i budžetskih i javnih institucija u BiH, čime se doprinosi pouzdanom izvještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i državnom svojinom. U okviru svojih revizorskih izvještaja Ured za reviziju institucija BiH izvještava korisnike izvještaja i o sistemu internih kontrola u institucijama BiH, a što je relevantno i za ovaj Konsolidirani godišnji izvještaj.

Ured za reviziju institucija BiH u 2023. godini proveo je revizije finansijskih izvještaja u 74 institucije BiH za 2022. godinu i dao sljedeća mišljenja (revizije finansijskih izvještaja i revizije usklađenosti):

Mišljenje Ureda za reviziju o finansijskim izvještajima i o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima	Pozitivno	Pozitivno uz skretanje pažnje	Mišljenje s rezervom	Suzdržano od davanja mišljenja
Broj institucija	21	40	11	2

Tabela 1.

U Godišnjem revizorskom izvještaju o glavnim nalazima i preporukama za 2022. godinu Ureda za reviziju institucija BiH navedeno je da još nije uspostavljen efikasan sistem FUK-a u institucijama BiH u skladu sa zakonskim propisima. Ured za reviziju institucija BiH je institucijama BiH dao preporuke da kreiraju nedostajuće i implementiraju već usvojene akte iz oblasti FUK-a, te da uspostavljanju internih kontrola posvete više pažnje nego do sada.

Konsolidiranim godišnjim izvještajem o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu dato je ukupno 47 preporuka.

2. PROCJENA SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE U 2023. GODINI

U ovom dijelu Konsolidiranog godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2023. godinu prikazane su aktivnosti koje je CHJ MFiT BiH realizirala u 2023. godini, rezultati procjene i preporuke za razvoj sistema FUK-a u institucijama BiH u 2023. godini.

2.1. Aktivnosti koje je CHJ MFiT BiH realizirala u 2023. godini

U toku 2023. godine CHJ MFiT BiH je realizirala sljedeće aktivnosti iz svoje nadležnosti a koje se odnose na unapređenje finansijskog upravljanja i kontrole:

- donesen je Operativni godišnji akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu,
- donesena je Odluka o objavljivanju forme i sadržaja godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2023. godinu,
- donesen je i realiziran Plan i program obuke iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH za 2023. godinu,
- donesen je i realiziran Godišnji plan pojedinačne procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu,
- kreiran je Konsolidirani godišnji izvještaj o sistemu FUK-a za 2022. godinu.

CHJ MFiT BiH je donijela Operativni godišnji akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu.

Strategija razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina realizira se prema mjerama i aktivnostima u Akcionom planu, koji je sastavni dio Strategije. Sadržaj Operativnog godišnjeg akcionog plana izvodi se iz Akcionog plana Strategije, a CHJ MFiT BiH je dužna izraditi operativni godišnji akcioni plan za svaku kalendarsku godinu na koju se odnosi Strategija razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godina. U izradi Operativnog godišnjeg akcionog plana CHJ MFiT BiH usaglašava dinamiku realizacije prema informacijama dobijenim od institucija BiH koje su navedene kao nosioci aktivnosti.

Odluku o donošenju Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, broj 03-1-02-4-116-1/23, CHJ MFiT BiH je donijela 31. 3. 2023. godine. Sastavni dio Odluke je Operativni godišnji akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu. Operativni godišnji akcioni plan usklađen je s ciljevima i mjerama za realizaciju ciljeva iz oblasti *PIFC-a* utvrđenih Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godine. Ovaj dokument detaljnije utvrđuje mjere, rokove i nosioce aktivnosti. O realizaciji mjera i ostvarivanju ciljeva iz Akcionog plana Strategije i napretku ostvarenom u sistemu *PIFC-a*, CHJ MFiT BiH detaljno